

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMIE A MANAGEMENTU

Nárožní 2600/9a, 158 00 Praha 5

PROJEKT BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

PODNIKOVÁ EKONOMIKA

Vysoká škola ekonomie a managementu

+420 841 133 166 / info@vsem.cz / www.vsem.cz

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMIE A MANAGEMENTU

Nárožní 2600/9a, 158 00 Praha 5

NÁZEV BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Právní úprava překážek v práci na straně zaměstnance – mateřská a rodičovská dovolená

TERMÍN UKONČENÍ STUDIA A OBHAJOBA (MĚSÍC/ROK)

10/2012

JMÉNO A PŘÍJMENÍ / STUDIJNÍ SKUPINA

Eva Dulovitšová/KLZ1

JMÉNO VEDOUCÍHO BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Klepněte sem a zadejte text.

DATUM ODEVZDÁNÍ PROJEKTU BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

01. 04. 2012

POZNÁMKY A PŘIPOMÍNKY

Klepněte sem a zadejte text.

1 Cíl práce

V dnešní době se každý zaměstnanec ve svém běžném pracovním životě setkává s pojmem překážka v práci. Všichni z nich se obecně setkávají s překážkou v práci v podobě důležité osobní překážky – vyšetření nebo ošetření u lékaře aj. V případě méně příjemné varianty se zaměstnanci setkávají s překážkou v práci na straně zaměstnavatele, kdy se tato překážka může dotýkat i mzdy či platu zaměstnanců. Spousta zaměstnanců si ale neumí správně vyložit či se zorientovat ve výčtu překážek na straně zaměstnance dle zákoníku práce, a není si jistá, na co vše mají v těchto případech právo a jaké jsou jejich povinnosti. Protože tím, že spolu zaměstnavatel a zaměstnanec uzavřou pracovněprávní vztah, oboum vznikají práva a povinnosti. U zaměstnance je to především osobně vykonávat práci dle pokynů a jménem zaměstnavatele. Přičemž se dá říci, že každý ze zaměstnanců se ve svém pracovním životě setkal a stále setkává s problematikou týkající se třeba rodičovské dovolené, nároků v případě úmrtí apod. Koneckonců tyto překážky v práci mají na většinu lidí vliv i v běžném životě – může se jednat o jejich zdraví, rodinu, soukromé události či výkon konkrétní činnosti v rámci obecného zájmu.

Cílem této práce je mimo jiné výčet, rozbor a vliv jednotlivých důležitých osobních překážek v práci na straně zaměstnance s vlastním hodnocením konkrétního významu jednotlivých důležitých osobních překážek v práci. Rozbor práv a povinností na straně zaměstnance i zaměstnavatele. Mezi tyto překážky může patřit dočasná pracovní neschopnost a karanténa, ošetřování a péče o dítě mladší 10let nebo jiného člena domácnosti, mateřská a rodičovská dovolená, ostatní důležité osobní překážky v práci upravené nařízením vlády – např. vyšetření a ošetření, právně lékařská prohlídka aj, znemožnění cesty do zaměstnání, svatba, úmrtí atd. Takto uvedené dělení překážek v práci na straně zaměstnance je čistě orientační.

Hlavním cílem této práce je přiblížit problematiku mateřské a rodičovské dovolené nejen ženské populaci, ale obecně širší veřejnosti tak, aby byl patrný její význam nejen pro zaměstnankyni, ale také pro zaměstnance, protože v dnešní moderní době je běžné, že rodičovskou dovolenou využívají i muži. Práce řeší otázku: „Co je překážka v práci na straně zaměstnance?“ a „Jaký vliv mají překážky v práci“ nebo „Jaké mohou být důsledky špatné interpretace rodičovské dovolené pro zaměstnance? Je právní úpravu délky rodičovské dovolené vyhovující potřebám praxe? Cílem této práce je přiblížit problematiku rodičovské dovolené, jako překážky v práci těm, kterým by v důsledku špatné interpretace mohla vzniknout potíže se zaměstnavatelem či mohli dokonce přijít o zaměstnání.

2 Předmět zkoumání

Nejprve je předmětem práce obecný pohled na překážku v práci. Začátek této práce je tedy zaměřen na právní úpravu, charakteristiku a členění překážek v práci. Jak důležitá je právní úprava překážek v práci zaměstnance pro jeho pracovní „život“. Vždyť je pro zaměstnance

důležité správně vyhodnotit překážku v práci a dle této situace se dále zachovat. V zájmu zaměstnance by nemělo být využívání či zneužívání překážek v práci příliš často a znemožnit tak výkon práce, což je nežadoucí jak pro zaměstnance, tak pro zaměstnavatele.

Práce rozebírá charakter jednotlivých důležitých osobních překážek na straně zaměstnance a snaží se postihnout případné nesrovnalosti či nedostatky jednotlivých překážek dle platné právní úpravy. Zda a kdy je možné je sjednat nad rámec právní úpravy dle zásady: „Co není zakázáno, je dovoleno“.

Dále je v práci uvedeno orientační či nejčastěji uváděné rozdělení důležitých osobních překážek v práci na straně zaměstnance. Práva a povinnosti při jednotlivých překážkách a z toho plynoucí případné omezení mzdy nebo platu včetně vysvětlení důvodu těchto omezení.

Nejen v dnešní době se hojně diskutuje nad tématem mateřské a rodičovské dovolené. Nejvíce se tedy tato práce věnuje právě tomuto tématu. Jsou to radostná období, která se týkají většiny lidí na celém světě v průběhu jejich života. Možná v posledních letech, kdy dochází ke změnám v právních předpisech vlivem ekonomické krize se jedná o téma více probírané a v některých případech může mít neznalost či špatná interpretace mateřské či rodičovské dovolené velmi nepříjemné až fatální následky. Kromě vymezení pojmu mateřská a rodičovská dovolená je v práci uvedena také peněžitá pomoc v mateřství, rodičovský příspěvek nebo společná ustanovení pro oba případy. Práce řeší také otázku, zda si rodiče na rodičovské dovolené mohou přivydělat a jaké jsou nejčastější chyby nebo problémy s nástupem či ukončením rodičovské dovolené. V neposlední řadě, zda-li může dojít k ukončení pracovního poměru a jak dlouho by měl zaměstnavatel držet dané místo.

Práce tedy zkoumá vybrána konkrétní ustanovení zákona i současnou judikaturu. Závěrečná část práce je věnována praktickému zkoumání daného soudního rozhodnutí v oblasti včasného požádání zaměstnance o rodičovskou dovolenou.

3 Metody a techniky

Při tvorbě této práce je využito několik informačních zdrojů a technik sběru dat. Pro lepší pochopení této práce se nejprve opírám o základní literaturu, kterou jsou právní předpisy ČR. V právním řádu České republiky zmocňuje zákoník práce vládu k vydání nařízení, v němž se mimojiné stanoví nařízením okruh překážek v práci. Jde o Nařízení vlády č. 590/2006 Sb. Dalším informačním zdroje je odborná literatura, která je důležitá nejen pro teoretickou část práce, ale také jako podklad při analýze judikatury. Řada informací je také získána a čerpána z různých internetových zdrojů, jako jsou články, poradny, diskuze apod. Tyto informace slouží především jako podklad k ucelení základních informací získaných z odborné literatury. Další cenné informace jsou čerpány z judikatury, která je volně dostupná na internetu např. na

stránkách soudů různých instancí. Kritický pohled je věnovám vybraným rozhodnutím soudu, které jsou významným zdrojem pro zpracování analytické části týkající se převážně mateřské a rodičovské dovolené.

Výsledkem práce by měl být souhrn doporučení a návrhů, jejichž uskutečnění v praxi by významným způsobem pomohlo minimalizovat rizika, která mohou vzniknout při mateřské a rodičovské dovolené a zároveň, aby se zvýšila povědomost zaměstnanců o jejich právech a povinnostech souvisejících s překážkami v práci.

4 Osnova (struktura) práce

1. Úvod – charakteristika problematiky
2. Základní pojmy a členění
 - a. Právní úprava překážek v práci na straně zaměstnance
 - b. Charakteristika překážek v práci na straně zaměstnance
 - c. Členění překážek v práci na straně zaměstnance
3. Důležité osobní překážky v práci na straně zaměstnance
 - a. dočasná pracovní neschopnost a karanténa
 - b. ošetřování a péče o dítě mladší 10let nebo jiného člena domácnosti
 - c. ostatní důležité osobní překážky v práci upravené nařízením vlády
 - d. Mateřská a rodičovská dovolená
 - i. Pěněžitá pomoc, rodičovský příspěvek
 - ii. Společná ustanovení
 - iii. Nejčastější problémy s nástupem či ukončením
 - iv. Možnost přivydělání
 - v. Zaměření na konkrétní judikaturu a její rozbor
4. Závěr – shrnutí poznatků, výhody a nevýhody zvolených metod zkoumání dané problematiky

5 Časový harmonogram práce

Vypracování projektu BP do 1. 4. 2012. Odevzdání zadání BP do 1.6.2012. Odevzdání pracovní verze BP do 1. 8. 2012. Odevzdání finální verze BP do 1. 9. 2012.

6 Seznam literatury

Primární zdroje

Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce (ÚZ), podle stavu k 1. 1. 2012

Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMIE A MANAGEMENTU

Nárožní 2600/9a, 158 00 Praha 5

Zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře

Nařízení vlády č. 590/2006 Sb., kterým se stanoví okruh a rozsah jiných důležitých osobních překážek v práci

Směrnice Rady (96/34/ES) ze dne 3. června 1996 o Rámcové dohodě o rodičovské dovolené, uzavřené mezi organizacemi UNICE, CEEP a ETUC

Odborné knihy a časopisy

NESČÁKOVÁ, L.: *Pracovní právo pro neprávnický*, 1. vydání, Praha, Grada Publishing, a.s., 2011, počet stran 271, ISBN 978-80-247-4091-1

NESČÁKOVÁ, L., JAKUBKA, J.: *Zákoník práce 2012 v praxi*, 2. vydání, Praha, Grada Publishing, a.s., 2012, počet stran 240, ISBN 978-80-247-4037-9

GALVAS, M.: *Pracovní právo - 300 otázek a odpovědí*, 1. vydání, Praha, Albatros Media a.s., 2008, počet stran 192, ISBN 978-80-251-1872-6

HOCHMANN, J., KOTTNAUER, A., ÚLEHLOVÁ, H.: *Nový zákoník práce: s komentářem, použitelnou judikaturou a předpisy souvisejícími*, 2. akt. a pře. vydání, Praha, Linde Praha, 2008, počet stran 928, ISBN: 978-80-7201-724-9

HŮRKA, P.: *Ochrana zaměstnance a flexibilita zaměstnávání - Princip flexibility v českém pracovním právu*, 1. vydání, Praha, Auditorium, 2009, počet stran 190, ISBN: 978-80-903786-04-9

HROUZKOVÁ, V., KREMLA, I., SVĚRČINOVÁ, E., PŘIBYL, J., TEPPEROVÁ, J.: *Změny zákonů k 1. 1. 2011 - zákoník práce, zaměstnanost, důchody, nemocenské pojištění, sociální zabezpečení, sociální podpora a služby*, 1. vydání, Praha, Linde Praha, 2010, počet stran 80, ISBN: 978-80-7201-837-6

Internetové zdroje

MPSV / TREXIMA, spol. s r.o.: *Příručka pro personální a platovou agendu* [online], 2012, dostupné z WWW <<http://www.mpsv.cz/ppropo.php?ID=IPB038/>>

PATOČKOVÁ, T.: *Skončení pracovního poměru po rodičovské dovolené* [online], 2012, dostupné z WWW <<http://www.aperio.cz/poradna/24691>>

PORTÁL ČMKOS: *překážky v práci* [online], 2009, dostupné z WWW <<http://www.odbory-online.cz/pravni-poradna/pravni-ochrana-zamestnance/prekazky-v-praci/>>

HAVLÍK, A.: *Překážky v práci dle nové právní úpravy* [online], dostupné z WWW <<http://www.danarionline.cz/archiv/dokument/doc-d2074v2817-prekazky-v-praci-dle-nove-pravni-upravy/>>